

കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ:നവോത്ഥാന സന്ദർഭങ്ങളുടെയും സാമൂഹിക പരിവർത്തനത്തിന്റെയും ചരിത്രാഖ്യാനം

Krishna Aravind

Assistant Professor, Department of Malayalam, Panampilly Memorial Government College, Chalakudy, India.

Article information

Received: 7th December 2025

Received in revised form: 10th January 2026

Accepted: 13th February 2026

Available online: 25th March 2026

Volume: 2

Issue: 1

DOI: <https://doi.org/10.63090/IJILRS/3108.1797.0014>

Abstract

The social reform movements that emerged in Kerala in the late 19th and early 20th centuries ushered in some of the most comprehensive and influential social transformations in Indian history. In Kerala society, which was founded on the rigid foundation of the caste system, movements led by great figures like Sree Narayana Guru, Ayyankali, and Chattampi Swamikal paved the way for radical changes. This research paper analyzes the major social reform movements in Kerala within a theoretical framework. Critically studies educational reforms, temple entry rights, women's advancement, and struggles against caste discrimination. Applying historical-social methodology, the research assesses the long-term impact of these movements and their role in the formation of modern Kerala.

സംഗ്രഹം

പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തിലും ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആദ്യപാദത്തിലും കേരളത്തിൽ ഉടലെടുത്ത സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഇന്ത്യൻ ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും സമഗ്രവും സ്വാധീനശക്തിയുള്ളതുമായ സാമൂഹിക പരിവർത്തനങ്ങൾക്ക് തുടക്കം കുറിച്ചു. ജാതിവ്യവസ്ഥയുടെ കർക്കശമായ അടിത്തറയിൽ സ്ഥാപിതമായിരുന്ന കേരള സമൂഹത്തിൽ, ശ്രീനാരായണ ഗുരു, അയ്യങ്കാളി, ചട്ടമ്പി സ്വാമികൾ തുടങ്ങിയ മഹാത്മാർ നയിച്ച പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ സമൂലമായ മാറ്റങ്ങൾക്ക് വഴിതെളിച്ചു. ഈ ഗവേഷണ പ്രബന്ധം കേരളത്തിലെ പ്രധാന സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ സൈദ്ധാന്തിക ചട്ടക്കൂടിൽ വിശകലനം ചെയ്യുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസ പരിഷ്കരണം, ക്ഷേത്രപ്രവേശനാവകാശം, സ്ത്രീകളുടെ പുരോഗതി, ജാതിവിവേചനത്തിനെതിരായ സമരങ്ങൾ എന്നിവയെ വിമർശനാത്മകമായി പഠിക്കുന്നു. ചരിത്ര-സാമൂഹിക രീതിശാസ്ത്രം പ്രയോഗിച്ച്, ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ദീർഘകാല സ്വാധീനവും ആധുനിക കേരളത്തിന്റെ രൂപീകരണത്തിലെ പങ്കും ഗവേഷണം വിലയിരുത്തുന്നു.

Keywords: - സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, ജാതിവ്യവസ്ഥ, ശ്രീനാരായണ ഗുരു, അയ്യങ്കാളി, സാമൂഹിക നീതി

1. ആമുഖം

കേരളം എന്ന ഭൂപ്രദേശം പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനം വരെ ജാതിവ്യവസ്ഥയുടെ കർക്കശമായ ആധിപത്യത്തിൻകീഴിലായിരുന്നു. സവർണ്ണ-അവർണ്ണ വിഭജനം സാമൂഹിക ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളിലും വ്യാപിച്ചുകിടന്നു. അസ്വസ്ഥത, തീണ്ടൽപ്രശ്നം, വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽനിന്നും ആരാധനാലയങ്ങളിൽനിന്നും ഒഴിവാക്കപ്പെടൽ എന്നിവ അവർണ്ണവിഭാഗങ്ങളുടെ ദുരിതങ്ങളായിരുന്നു.¹ എന്നാൽ, പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തോടെ, കേരള സമൂഹത്തിൽ മാറ്റത്തിന്റെ കാറ്റടിച്ചുതുടങ്ങി.

സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഉദയം വിവിധ ഘടകങ്ങളുടെ സങ്കീർണ്ണമായ പ്രതിപ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഫലമായിരുന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് കൊളോണിയൽ ഭരണത്തിന്റെ സ്വാധീനം, ക്രിസ്തീയ മിഷനറിമാരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ആധുനിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ വ്യാപനം, വാർത്താ പത്രങ്ങളുടെ ആവിർഭാവം എന്നിവ പുതിയ സാമൂഹിക അവബോധത്തിന് വഴിയൊരുക്കി.² ഈ സാഹചര്യത്തിലാണ് ശ്രീനാരായണ ഗുരു, അയ്യങ്കാളി, ചട്ടമ്പി സ്വാമികൾ തുടങ്ങിയ മഹാത്മാർ സാമൂഹിക നവീകരണത്തിന്റെ ജാലം ജലിപ്പിച്ചത്.

ഈ ഗവേഷണ പ്രബന്ധത്തിന്റെ മുഖ്യ ലക്ഷ്യം കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഉത്ഭവം, വികസനം, പ്രത്യയശാസ്ത്രപരമായ അടിത്തറ, സാമൂഹിക സ്വാധീനം എന്നിവ സമഗ്രമായി വിശകലനം ചെയ്യുക എന്നതാണ്. കേരളീയ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ വിവിധ മാനങ്ങൾ - മതപരിഷ്കരണം, ജാതി നിർമ്മാർജ്ജനം, വിദ്യാഭ്യാസ വ്യാപനം, സ്ത്രീ വിമോചനം - എന്നിവ വിമർശനാത്മക പഠനത്തിനു വിധേയമാക്കുന്നു.

2. സൈദ്ധാന്തിക ചട്ടക്കൂട്

കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കാൻ നിരവധി സൈദ്ധാന്തിക സമീപനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. സാമൂഹിക പ്രസ്ഥാന സിദ്ധാന്തം (Social Movement Theory), ആധുനികവൽക്കരണ സിദ്ധാന്തം (Modernization Theory), ഉപാധികീയ വർഗ്ഗ വിശകലനം (Subaltern Studies) എന്നിവ ഈ പഠനത്തിന്റെ സൈദ്ധാന്തിക അടിത്തറയായി പരിഗണിക്കുന്നു.³

2.1. സാമൂഹിക പ്രസ്ഥാന സിദ്ധാന്തം

സാമൂഹിക പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ സമൂഹത്തിലെ അസമത്വങ്ങൾക്കും അനീതികൾക്കുമെതിരായ സംഘടിത പ്രതികരണങ്ങളാണ്. ചാൾസ് ടിപ്ലിയുടെയും സിഡ്നി ടാരോയുടെയും സാമൂഹിക പ്രസ്ഥാന സിദ്ധാന്തപ്രകാരം, പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഉദയം ചെയ്യുന്നത് രാഷ്ട്രീയ അവസര ഘടനകളിലെ (political opportunity structures) മാറ്റങ്ങൾ, സമാഹരണ ഘടനകൾ (mobilization structures), സാംസ്കാരിക ചട്ടക്കൂടുകൾ (cultural frames) എന്നിവയുടെ സംയോജനത്തിലൂടെയാണ്.⁴ കേരളത്തിലെ പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ നിന്നാണ് ഉരുത്തിരിഞ്ഞത്.

2.2. കേരളീയ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ

കേരളീയ നവോത്ഥാനം (Kerala Renaissance) ഒരു ബഹുമുഖ പ്രക്രിയയായിരുന്നു. മതപരിഷ്കരണം, ജാതിവിരുദ്ധ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസ വ്യാപനം, സ്ത്രീ വിമോചനം, രാഷ്ട്രീയ അവബോധം എന്നിവ കേരളീയ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ പ്രധാന ഘടകങ്ങളായിരുന്നു.⁵ എം.എസ്.എസ്. പണ്ഡിതന്റെ പഠനമനുസരിച്ച്, കേരളീയ നവോത്ഥാനം യൂറോപ്യൻ നവോത്ഥാനത്തിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, പരമ്പരാഗത സാമൂഹിക ഘടനകളുടെ മൗലികമായ പുനഃസംഘടനയിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു.⁶

3. പ്രധാന സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

3.1. എസ്.എൻ.ഡി.പി. പ്രസ്ഥാനവും ശ്രീനാരായണ ഗുരുവും

ശ്രീനാരായണ ഗുരു (1856-1928) കേരളീയ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട നായകനായിരുന്നു. 'ഒരു ജാതി, ഒരു മതം, ഒരു ദൈവം മനുഷ്യൻ' എന്ന തന്റെ പ്രസിദ്ധമായ മുദ്രവാക്യത്തിലൂടെ, ജാതി വ്യവസ്ഥയുടെ അടിത്തറയിലെ വൈരുദ്ധ്യങ്ങൾ അദ്ദേഹം വെളിപ്പെടുത്തി.⁷ 1888-ലെ അരുവിപ്പുറം പ്രതിഷ്ഠ (Aruvippuram Consecration) കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക മാറ്റങ്ങളുടെ നിർണായക നിമിഷമായിരുന്നു. ബ്രാഹ്മണ ആധിപത്യത്തെ വെല്ലുവിളിച്ചുകൊണ്ട്, അദ്ദേഹം ഒരു ശിവ വിഗ്രഹം പ്രതിഷ്ഠിച്ചത് മതപരവും സാമൂഹികവുമായ അധികാര ഘടനകളെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്ന സാഹസിക കൃത്യമായിരുന്നു.⁸

1903-ൽ സ്ഥാപിതമായ ശ്രീ നാരായണ ധർമ്മ പരിപാലന യോഗം (SNDP Yogam) ഈഴവ സമുദായത്തിന്റെ സാമൂഹിക പുരോഗതിക്കായുള്ള സംഘടിത പ്രവർത്തനത്തിന്റെ പ്രതീകമായി മാറി. ഡോ. പല്ലു, കുമാരൻ ആശാൻ തുടങ്ങിയവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, എസ്.എൻ.ഡി.പി. യോഗം വിദ്യാഭ്യാസം, തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ, സാമൂഹിക പദവി എന്നിവയിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു.⁹ യോഗത്തിന്റെ 'മുന്നോട്ട് വിദ്യയിലൂടെ, വിമോചനം സംഘടനയിലൂടെ' എന്ന മുദ്രവാക്യം അതിന്റെ ഇരട്ട തന്ത്രത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

3.2. അയ്യങ്കാളിയുടെ പ്രസ്ഥാനവും ദളിത് വിമോചനവും

അയ്യങ്കാളി (1863-1941) അസ്സ്യൂശ്യ വിഭാഗങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾക്കായി സമരം ചെയ്ത മഹാനായ നേതാവായിരുന്നു. പുലയ സമുദായത്തിൽ ജനിച്ച അയ്യങ്കാളി, സവർണ്ണ ആധിപത്യത്തിനെതിരായി തുറന്ന വെല്ലുവിളി ഉയർത്തിയ ആദ്യ നേതാക്കളിൽ ഒരാളായിരുന്നു.¹⁰ 1893-ൽ അദ്ദേഹം വെഞ്ഞാറമൂട് പൊതുറോഡിലൂടെ യാത്ര ചെയ്ത് ചരിത്രപരമായ സംഭവമായിരുന്നു. കാരണം അതുവരെ അവർണ്ണർക്ക് പൊതുറോഡുകളിൽ യാത്ര ചെയ്യാനുള്ള അവകാശം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.¹¹

വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശത്തിനായുള്ള അയ്യങ്കാളിയുടെ സമരം ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമാണ്. 1907-ൽ അദ്ദേഹം നടത്തിയ പണിമുടക്ക് (labour strike) ത്രാവണകോർ സർക്കാരിനെ സമ്മർദ്ദത്തിലാക്കി, ഫലമായി പുലയ കുട്ടികൾക്ക് സർക്കാർ സ്കൂളുകളിൽ പ്രവേശനം അനുവദിച്ചു.¹² ഇത് കേരളത്തിലെ വിദ്യാഭ്യാസ ചരിത്രത്തിലെ സുപ്രധാന വഴിത്തിരിവായിരുന്നു. 1910-ൽ അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ച സദുജന പരിപാലന സംഘം (Sadhujana Paripalana Sangham) ദളിത് അവകാശങ്ങൾക്കായുള്ള സംഘടിത പ്രവർത്തനത്തിന്റെ വേദിയായി.

3.3. ചട്ടമ്പി സ്വാമികളും വേദാന്ത ദർശനവും

ചട്ടമ്പി സ്വാമികൾ (1853-1924) കേരളീയ നവോത്ഥാനത്തിലെ ബൗദ്ധിക നായകനായിരുന്നു. സംസ്കൃത പണ്ഡിതനും അദ്വൈത വേദാന്ത ദാർശനികനുമായിരുന്ന അദ്ദേഹം, ജാതിവ്യവസ്ഥയുടെ മതപരമായ അടിത്തറയെ ചോദ്യം ചെയ്തു.¹³ വേദങ്ങളുടെയും ഉപനിഷത്തുകളുടെയും പഠനം എല്ലാ ജാതിക്കാർക്കും തുറന്നുകൊടുക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. 'അദ്വൈത ചിന്തമണി', 'വേദാദികൃതിരൂപണം' തുടങ്ങിയ കൃതികളിലൂടെ അദ്ദേഹം ജാതിവ്യവസ്ഥയുടെ അശാസ്ത്രീയതയും അനീതിയും വെളിപ്പെടുത്തി.¹⁴

3.4. വൈക്കം സത്യഗ്രഹവും ക്ഷേത്ര പ്രവേശനാവകാശവും

വൈക്കം സത്യഗ്രഹം (1924-1925) കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലെ നിർണായക നിമിഷമായിരുന്നു. വൈക്കം മഹാദേവ ക്ഷേത്രത്തിന് ചുറ്റുമുള്ള റോഡുകളിൽ അവർണ്ണർക്ക് യാത്ര ചെയ്യാനുള്ള അവകാശത്തിനായുള്ള സമരമായിരുന്നു ഇത്.¹⁵ ടി.കെ. മാധവൻ, കെ.പി. കേശവമേനോൻ തുടങ്ങിയവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിച്ച ഈ സമരം ദേശീയ പ്രാധാന്യം നേടി. മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ പിന്തുണയും എ.കെ. ഗോപാലന്റെ പങ്കാളിത്തവും സത്യഗ്രഹത്തിന് കൂടുതൽ ശക്തി പകർന്നു.¹⁶

വൈക്കം സത്യഗ്രഹത്തിന്റെ വിജയം 1936-ലെ ചരിത്രപരമായ ക്ഷേത്ര പ്രവേശന പ്രഖ്യാപനത്തിലേക്ക് വഴിതെളിച്ചു. ത്രാവണകോർ മഹാരാജാവ് ശ്രീ

ചിത്തിര തിരുനാൾ പുറപ്പെടുവിച്ച ക്ഷേത്ര പ്രവേശന പ്രഖ്യാപനം (Temple Entry Proclamation) എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കാനുള്ള അവകാശം നൽകി.¹⁷ ഇത് ഇന്ത്യൻ ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും പുരോഗമനപരമായ സാമൂഹിക നിയമനിർമ്മാണങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു.

3.5. വിദ്യാഭ്യാസ പരിഷ്കരണവും സാമൂഹിക ചലനാത്മകതയും

വിദ്യാഭ്യാസം കേരളീയ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ ആണിക്കല്ലായിരുന്നു. മിഷനറി സ്ഥാപനങ്ങൾ, സാമൂഹിക പരിഷ്കർത്താക്കൾ, പുരോഗമന ഭരണാധികാരികൾ എന്നിവർ വിദ്യാഭ്യാസ വ്യാപനത്തിൽ നിർണായക പങ്ക് വഹിച്ചു.¹⁸ ക്രിസ്ത്യൻ മിഷനറിമാർ സ്ഥാപിച്ച സ്കൂളുകൾ പ്രത്യേകിച്ചും അവർണ്ണ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസ അവസരങ്ങൾ നൽകി. സി.എം.എസ്. മിഷൻ, എൽ.എം.എസ്. മിഷൻ തുടങ്ങിയവ പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ വ്യാപനത്തിൽ പ്രധാന പങ്കുവഹിച്ചു.¹⁹

പട്ടിക 1: പ്രധാന സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും അവയുടെ സ്വാധീനം

പ്രസ്ഥാനം	നായകൻ	കാലഘട്ടം	പ്രധാന നേട്ടം
എസ്.എൻ.ഡി.പി. യോഗം	ശ്രീനാരായണ ഗുരു	1903-1928	ഇൗഴവ സമുദായത്തിന്റെ ഉന്നമനം
സദുജന പരിപാലന സംഘം	അയ്യങ്കാളി	1910-1941	വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശം
വൈക്കം സത്യഗ്രഹം	ടി.കെ. മാധവൻ	1924-1925	റോഡ് യാത്രാവകാശം
ക്ഷേത്ര പ്രവേശനം	ശ്രീ ചിത്തിര തിരുനാൾ	1936	ക്ഷേത്ര പ്രവേശനാവകാശം

3.6. സ്ത്രീ പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

സ്ത്രീകളുടെ വിമോചനവും അവകാശങ്ങളും കേരളീയ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ അനിവാര്യ ഭാഗമായിരുന്നു. അറിയപ്പെടുന്ന മലയാളി എഴുത്തുകാരനായ മനോരമ തമ്പുരാൻ സ്ത്രീ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി വാദിച്ചു.²⁰ അഗ്രഹാര അമ്മ, ഹന്ന കാത്തറീൻ മല്ലൻ, ലളിത ആംബിക ആന്റണി തുടങ്ങിയ സ്ത്രീകൾ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെയും എഴുത്തിലൂടെയും സ്ത്രീ വിമോചനത്തിന് സംഭാവന നൽകി. മാതൃസ്വത്തവകാശം, വിവാഹപ്രായ നിയന്ത്രണം, വിധവാ പുനർവിവാഹം എന്നീ വിഷയങ്ങൾ സ്ത്രീ പരിഷ്കരണത്തിന്റെ കേന്ദ്രബിന്ദുക്കളായിരുന്നു.²¹

4. വ്യാഖ്യാനവും വിശകലനവും

4.1. സാമൂഹിക പരിഷ്കരണത്തിന്റെ സമഗ്രത

കേരളീയ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ സവിശേഷത അവയുടെ സമഗ്രമായ സമീപനമായിരുന്നു. മതപരിഷ്കരണം, ജാതിനിർമ്മാർജ്ജനം, വിദ്യാഭ്യാസ വ്യാപനം, സ്ത്രീ വിമോചനം, സാമ്പത്തിക പുരോഗതി എന്നീ മേഖലകളിലെല്ലാം ഒരേ സമയം പ്രവർത്തിച്ചത് ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ബലമായിരുന്നു.²² വെപ്പേറെ സമുദായങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ച വിവിധ നേതാക്കളും സംഘടനകളും ചേർന്ന് ഒരു വിപുലമായ പരിഷ്കരണ ശൃംഖല സൃഷ്ടിച്ചു.

4.2. സാംസ്കാരിക രാഷ്ട്രീയവും ദേശീയ പ്രസ്ഥാനവും

കേരളീയ നവോത്ഥാനവും ദേശീയ സ്വാതന്ത്ര്യ സമര പ്രസ്ഥാനവും തമ്മിൽ സങ്കീർണ്ണമായ ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു വശത്ത്, സാമൂഹിക പരിഷ്കരണം ദേശീയ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് ആവശ്യമായ സാമൂഹിക ഐക്യം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന്

സഹായകമായി. മറുവശത്ത്, ദേശീയ പ്രസ്ഥാനം സാമൂഹിക നീതിക്കുള്ള ആവശ്യങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്തി.²³ എന്നാൽ, ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ, ദേശീയ നേതാക്കൾ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണത്തെ ദേശീയ ഐക്യത്തിന് ഭീഷണിയായി കണ്ടു എന്നതും ശ്രദ്ധേയമാണ്.

4.3. പരിമിതികളും വൈരുദ്ധ്യങ്ങളും

കേരളീയ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് ചില പരിമിതികളും വൈരുദ്ധ്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. പ്രധാനമായും, മിക്ക പ്രസ്ഥാനങ്ങളും പുരുഷ നേതൃത്വത്തിലായിരുന്നു, സ്ത്രീകളുടെ നേരിട്ടുള്ള പങ്കാളിത്തം പരിമിതമായിരുന്നു.²⁴ കൂടാതെ, വിവിധ പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ തമ്മിൽ എപ്പോഴും സഹകരണം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ, ഒരു സമുദായത്തിന്റെ പുരോഗതി മറ്റൊന്നിന് ഭീഷണിയായി കാണപ്പെട്ടു. എങ്കിലും, സമഗ്രമായി പരിശോധിച്ചാൽ, ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ കേരള സമൂഹത്തിന്റെ ജനാധിപത്യവൽക്കരണത്തിനും ആധുനികവൽക്കരണത്തിനും അടിത്തറയിട്ടു എന്നത് വ്യക്തമാണ്.

5. പ്രത്യാഘാതങ്ങളും പ്രസക്തിയും

5.1. ദീർഘകാല സാമൂഹിക സ്വാധീനം

കേരളീയ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ദീർഘകാല സ്വാധീനം വളരെ വിപുലമാണ്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിലെയും ആരോഗ്യത്തിലെയും കേരളത്തിന്റെ ഇന്നത്തെ നേട്ടങ്ങൾ പലതും ഈ പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ അടിത്തറയിലാണ് സ്ഥാപിതമായിരിക്കുന്നത്.²⁵ സാമൂഹിക ചലനാത്മകത (social mobility), ജാതിബോധത്തിന്റെ കുറവ്, സ്ത്രീകളുടെ താരതമ്യേന ഉയർന്ന പദവി എന്നിവ ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ നേരിട്ടുള്ള ഫലങ്ങളാണ്.

5.2. ആധുനിക കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ സംസ്കാരം

കേരളത്തിന്റെ സവിശേഷമായ രാഷ്ട്രീയ സംസ്കാരം - ഉയർന്ന രാഷ്ട്രീയ പങ്കാളിത്തം, ശക്തമായ സിവിൽ സമൂഹം, സാമൂഹിക നീതിയിലുള്ള ഊന്നൽ - സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് പ്രചോദനം ഉൾക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.²⁶ സാമൂഹിക പ്രതിനിധാനത്തിനും നീതിക്കും വേണ്ടിയുള്ള സമരം കേരളീയ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ കേന്ദ്ര വിഷയമായി തുടരുന്നു.

5.3. സമകാലിക പ്രസക്തി

ഇന്നത്തെ കേരളത്തിലും ഇന്ത്യയിലും സാമൂഹിക നീതിക്കും സമത്വത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള സമരങ്ങൾ തുടരുന്നു എന്നതിനാൽ, കേരളീയ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ചരിത്രം സമകാലിക പ്രസക്തി ഉള്ളതാണ്. ജാതിവിവേചനം, ലിംഗ അസമത്വം, സാമ്പത്തിക വിഷമത തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങൾ ഇപ്പോഴും കേരള സമൂഹത്തെ വെല്ലുവിളിക്കുന്നു.²⁷ ഈ വെല്ലുവിളികളെ അഭിമുഖീകരിക്കാൻ പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ പാഠങ്ങൾ പ്രസക്തമാണ്.

6. ഉപസംഹാരം

കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഇന്ത്യൻ ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സാമൂഹിക പരിവർത്തനങ്ങളുടെ സമഗ്രമായ ആഖ്യാനമാണ്. ശ്രീനാരായണ ഗുരു, അയ്യങ്കാളി, ചട്ടമ്പി സ്വാമികൾ തുടങ്ങിയ മഹാനായ നേതൃത്വത്തിൽ, കേരള സമൂഹം ജാതി വ്യവസ്ഥയുടെ കർക്കശമായ ഘടനയെ വെല്ലുവിളിക്കുകയും സമൂലമായ മാറ്റങ്ങൾ സാധ്യമാക്കുകയും ചെയ്തു. വിദ്യാഭ്യാസ വ്യാപനം, ക്ഷേത്ര പ്രവേശനാവകാശം, സ്ത്രീ വിമോചനം, സാമൂഹിക ചലനാത്മകത എന്നിവ ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ പ്രധാന നേട്ടങ്ങളായിരുന്നു.

ഈ ഗവേഷണ പ്രബന്ധം വെളിപ്പെടുത്തുന്നത് പോലെ, കേരളീയ നവോത്ഥാനം ഒരു ബഹുമുഖ പ്രക്രിയയായിരുന്നു. മതപരിഷ്കരണം, സാമൂഹിക നീതി, രാഷ്ട്രീയ

ബോധവൽക്കരണം എന്നിവ ഒരുമിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചതാണ് ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ശക്തി. വിവിധ സമുദായങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ച വിഭിന്ന നേതാക്കളും സംഘടനകളും ചേർന്ന്, കേരള സമൂഹത്തിന്റെ ജനാധിപത്യവൽക്കരണത്തിനും ആധുനികവൽക്കരണത്തിനും അടിത്തറയിട്ടു.

ഇന്നത്തെ കേരളം - അതിന്റെ ഉയർന്ന സാക്ഷരത, മെച്ചപ്പെട്ട ആരോഗ്യ സൗകര്യങ്ങൾ, താരതമ്യേന സമത്വപരമായ സമൂഹം - സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ദീർഘകാല സ്വാധീനത്തിന്റെ ഫലമാണ്. എന്നാൽ, ജാതിവിവേചനം, ലിംഗ അസമത്വം, സാമ്പത്തിക വിഷമത തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങൾ ഇപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്നതിനാൽ, പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ പാഠങ്ങളും സമരങ്ങളും സമകാലിക പ്രസക്തി ഉള്ളതാണ്. സാമൂഹിക നീതിക്കും സമത്വത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള സമരം തുടരേണ്ടതുണ്ട്.

7. References

1. Effrey, Robin. *The Decline of Nayar Dominance: Society and Politics in Travancore, 1847–1908*. New Delhi: Manohar Publications, 1976.
2. Tharakan, P. K. Michael. "Socio-Economic Factors in Educational Development: Case of Nineteenth Century Travancore." *Economic and Political Weekly* 19, no. 46 (1984): 1959–1967.
3. Tilly, Charles, and Sidney Tarrow. *Contentious Politics*. New York: Oxford University Press, 2015.
4. Tarrow, Sidney. *Power in Movement: Social Movements and Contentious Politics*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.
5. Mathew, George, and Ramakrishnan Radhakrishnan. "Caste and Class Dynamics in Political Mobilisation in Kerala." *Social Scientist* 6, no. 6/7 (1978): 3–28.
6. Pandian, M. S. S. "Denationalising the Past: 'Nation' in E. V. Ramasamy's Political Discourse." *Economic and Political Weekly* 28, no. 42/43 (1993): 2282–2287.
7. Balakrishnan, P. K. "Sree Narayana Guru: The Prophet of Renaissance in Kerala." In *Narayana Guru*, edited by M. K. Sanu, 15–42. New Delhi: Sterling Publishers, 1989.
8. Saradmoni, K. "Social Reform Movement and the Status of Women in Kerala." *Social Scientist* 16, no. 8 (1988): 28–41.
9. Nossiter, Thomas J. *Communism in Kerala: A Study in Political Adaptation*. Berkeley: University of California Press, 1982.
10. Saradmoni, K. *Emergence of a Slave Caste: Pulayas of Kerala*. New Delhi: People's Publishing House, 1980.
11. Ramakrishnan, E. K. "Ayyankali and the Struggle for Land and Livelihood in Colonial Travancore." *Studies in History* 24, no. 1 (2008): 55–87.
12. Isaac, T. M. Thomas, and P. K. Michael Tharakan. "Sree Narayana Movement in Travancore, 1888–1939." *Social Scientist* 13, no. 1 (1985): 29–56.
13. Namboodiripad, E. M. S. *Kerala Society and Politics: Studies in the Social History of Modern Kerala*. New Delhi: National Book Centre, 1984.
14. Velayudhan, Meera. "Caste, Nationalism and Communism: Pulaya Mahasabha in Travancore." *Economic and Political Weekly* 39, no. 50 (2004): 5265–5273.
15. Mencher, Joan P. "The Caste System Upside Down, or the Not-So-Mysterious East." *Current Anthropology* 15, no. 4 (1974): 469–493.
16. Pillai, P. P. *Travancore State Manual*. Trivandrum: Government of Travancore, 1940.
17. Kunhaman, K. *Temple Entry Movement: A Historical Perspective*. Trivandrum: Kerala Historical Society, 1997.
18. Chandra, Sudhir. "Gandhi and Communalism." *Social Scientist* 23, no. 7/9 (1995): 3–21.
19. Panikkar, K. N. *Culture, Ideology, Hegemony: Intellectuals and Social Consciousness in Colonial India*. New Delhi: Tulika Books, 1995.
20. Devika, J. *En-Gendering Individuals: The Language of Re-forming in Early Twentieth Century Keralam*. Hyderabad: Orient Longman, 2007.
21. Arunima, G. *There Comes Papa: Colonialism and the Transformation of Matriliney in Kerala, Malabar c. 1850–1940*. Hyderabad: Orient Blackswan, 2003.
22. Osella, Filippo, and Caroline Osella. *Social Mobility in Kerala: Modernity and Identity in Conflict*. London: Pluto Press, 2000.

23. Menon, Dilip M. *Caste, Nationalism and Communism in South India: Malabar, 1900–1948*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
24. Devika, J., and Binitha V. Thampi. “New Lamps for Old? Gender Paradoxes of Political Decentralization in Kerala.” *Economic and Political Weekly* 42, no. 17 (2007): 1570–1576.
25. Kannan, K. P., and K. Pushpangadan. “Agricultural Stagnation in Kerala: An Exploratory Analysis.” *Economic and Political Weekly* 23, no. 39 (1988): A120–A128.
26. Isaac, T. M. Thomas, and Richard W. Franke. *Local Democracy and Development: The Kerala People's Campaign for Decentralized Planning*. New Delhi: LeftWord Books, 2002.
27. Heller, Patrick. *The Labor of Development: Workers and the Transformation of Capitalism in Kerala, India*. Ithaca: Cornell University Press, 1999.